

BATI'DA ŞARKİYAT ÇALIŞMALARININ TARİHÇESİ VE AMAÇLARI

Abdullah KIZILCIK*

Öz: Şarkiyat çalışmalarının temelinde Doğu ile Batı olmak üzere iki bölge vardır. Doğu'nun tarihi, kültürü ve medeniyeti, İslamiyet'in doğuşundan itibaren Batıların dikkatini çekmeye başladı. İnceleme alanı genelinde İslam medeniyetini tanıma, özelde de Doğu'yu keşfetme olmuştur. Ancak, Batıların Doğu'yu araştırma tarihi üzerinde farklı rivayetler bulunduğu gibi amaçları üzerinde de farklı görüşler mevcuttur.

Bu makalemizde şarkiyatın anlamı üzerine kısaca durduktan sonra şarkiyatın tarihçesinden ve amaçlarından bahsedeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Şarkiyat, Batı, İslam, Medeniyet.

HISTORICAL BACKGROUND OF ORIENTAL STUDIES IN THE WEST AND THIS STUDIES' GOALS

Abstract: Oriental studies are based on two regions, East and West. The history, culture, and civilization of the East began to attract of the Westerners from the birth of Islam. This area of interest has generally been to recognize the Islamic civilization and in particular to explore the East. There are different rumors on the history of the Western's study the East, as well as the different opinions on its purposes about this.

In this article, we will talk briefly about the significance of the orientations and then to the history and aims of the orientations.

Keywords: Orientalism, West, Islam, Civilization.

Giriş

Şarkiyat Şark bilimleri veya Doğu bilimleri anlamına gelir. Şarkiyatçı da Doğunun dili, dini, tarihi, edebiyatı, kültür ve medeniyetini inceleyerek Doğu üzerinde araştırmalar yapan bilim adamına denir. Başlangıçta bu kavram gayr-i Müslimler için kullanılırken bugün bu ayırım söz konusu değildir¹. Diğer yandan bu

* Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (abdullahkizilcik@yahoo.com).

manaya gelen oryantalizm kavramı Avrupa'da 18. yüzyıl sonlarında kullanılmaya başlanmış ve 1838 yılında da Fransız dil akademisi sözlüğüne girmiştir². Bu manada Batı'da oryantalizm ve oryantalist kavramları da aynı mana da kullanılsa bile bu tabirlerin Doğu'da olumsuz bir imaj oluşturduğu bilinen bir gerçektir³. Nitekim Edward Said'e göre oryantalizm, gerçek doğuyu değil, oryantalistlerin görmek istedikleri Doğu'yu aksettirir⁴.

Şarkiyat çalışmalarının temelinde iki coğrafi bölge yatmaktadır. Bu bölgeler Doğu ile Batıdır. Batılı şarkiyatçıların inceleme alanı özelde İslam medeniyetini tanıma, özelde de Doğuyu keşfetme olmuştur. Bu keşif bir yandan şarkiyatçıların bizzat Doğuya gitmeleri, dillerini öğrenmeleri ve başta Kur'an olmak üzere Doğu'ya ait eserleri tetkik edip kendi dillerine çevirmeleri şeklinde, bir yandan da Doğu'ya gitmeden de kendi ülkelerine taşıdıkları eser ve dokümanları masa başında araştırmak suretiyle olmuştur⁵. Batılılar Doğu'ya ait kültürü öğrenirken başta Arapça yanında Türkçe, Farsça, Urduca ve Peştuca dillerini öğrendiler⁶.

Şarkiyat Çalışmalarının Tarihçesi

Batı'nın Doğu ile tanışması İslamiyet'in doğuşu ile olduğu muhakkaktır. Nitekim bu dinin Medine'de yerleşik bir medeniyete sahip olduktan sonra Batı'nın gündemine geldiği aşikârdır. Ancak doğu ile Batı arasındaki ilk resmi temas, Hz. Muhammed'in Rum Kayseri I. Heraklios'a (m. 610-641) Dihyetu'l-Kelbi'nin götürdüğü mektupla başlamıştır. Dihye mektubu Busra Emirine vermiş o da bu mektubu Herakleios'a iletmişti. Herakleios mektubu nazikçe karşılamış, ama İslam'a davet noktasında mütereddit davranmıştır⁷.

Hristiyan âlemi ile İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in ikinci teması, komşu ülke hükümdarlarından biri olan Arap asıllı Hristiyan Şurahbil b. Amr'a gönde-

¹ Mahmud Hamdi Zakzuk, **Oryantalizm veya Medeniyetler Hesaplaşması**, çev. Abdulaziz Hatip, Yeni Akademi Yayınları, İzmir 2006, s.23-24; Abdullah Metin, **Oksidentalizm - İki Doğu İki Batı**, Açılım Kitap Yayınevi, İstanbul 2013, s.44; Ali b. İbrahim, **Küh'n'l-İstişrak, el-Mefhum, el-Ahdâf-el-İrtibât**, Birsan Yayınevi, Diva 2011, s.26

² Mahmud Hamdi Zakzuk, **a.g.e.**, s.25.

³ Yücel Bulut, **Oryantalizmin Eleştirel Kısa Tarihi**, Yöneliş yayınları, İstanbul 2002, s.13.

⁴ Edward W. Said, **Oryantalizm: Sömürgeciliğin Keşif Kolu**, çev. Selahaddin Ayaz, Pınar Yayınları, İstanbul 1989 2.baskı, s.15-16.

⁵ Abdullah Metin, **a.g.e.**, s.47-49.

⁶ Ali b. İbrahim, **a.g.e.**, s.25

⁷ Ebu'l-Hasen Ali Nedvî, **Rahmet Peygamberi**, çev. Abdülkerim Özeydin, İz yayıncılık, İstanbul 2012, s.252-262.

rilen İslamiyet'e davet mektubu olmuştur. O sıralarda Havran Emiri Şurahbil, Bizans'ın hâkimiyetine girmiş ve egemenlik alanını Şam'a kadar genişletmişti⁸. Resul-i Ekrem bir mektupla buraya Haris b. Umeyr el-Ezdi'yi göndermiş Şurahbil'i ve halkını İslamiyet'e davet etmişti. Şurahbil ise gelen elçiyi öldürerek bu mektuba elçilik teamüllerine aykırı cevap verince iki ordu, Bugün Ürdün sınırlarında yer alan Mute'de karşı karşıya gelmiştir⁹.

Bu resmi temaslar dışında Doğu ile Batı arasında ekonomik ve ticarî gelişler devam etmiştir. Bu temaslar haricinde İslamiyet ile ilgili ilk araştırmaların ne zaman ve kimler tarafından yapıldığına dair farklı rivayetler olmuştur. Buna göre şarkiyatçılık tarihi eldeki verilere göre şu şekilde özetlenebilir:

İslamiyet'in özellikle Emeviler vasıtasıyla Batı'da İspanya'ya kadar genişleyip Endülüs Emevi devletini (711-1492) kurmuş olmaları ilk planda Hristiyan ilim adamlarını yani rahipleri rahatsız etmiştir. Bu maksatla Doğulu ilim adamı olan Yuhanna ed-Dımaşki (676-749), bir Hristiyan ilim adamı olarak ilk çalışmaları başlatmıştır. Nitekim o, muhavara ma'a müslim (Müslümanlarla dialog), İrşadu'n-Nasara fi cedeli'l-müslimin (Müslümanlarla tartışmada Hristiyanları aydınlatma) adıyla kitaplar telif etmiştir. Diğer yandan bir batılı olarak ilk ciddi şarkiyat çalışmalarını başlatan ilim adamı, Fransız Rahip Gerard de Oraliac (940-1013) olduğu iddia edilmektedir. Nitekim Gerard de Oraliac Endülüs Emevi devleti zamanında Müslüman hocalardan aldığı derslerle Arapça, Matematik ve astronomide Avrupa'da adından söz ettirmiş ve 999-1003 yıllarında da Roma'da papalık makamına getirilmiştir¹⁰.

11. ve 12. Yüzyılda İslamiyet'in Batıya doğru yayılmaya devam etmesi ile Batı Doğu'yu iyiden iyiye tehdit olarak görmeye başladı. Bu maksatla haçlı se-

⁸ Bizans İmparatorluğunun sınırları, I. Justinianos (taht: 527–565) döneminde Kuzey Afrika, İtalya ve Roma şehri de dahil olmak üzere Batı Akdeniz kıyılarına kadar dayandı. Mavrikios (582–602) döneminde ülkenin doğu sınırları genişledi; ancak imparator bir suikaste kurban gidince Bizans–Sasani Savaşı savaşı patlak verdi ve kaynaklar bakımından zayıflayan Bizans İmparatorluğu, 7. yüzyılda İslam'ın yayılışı sürecinde çok büyük toprak kayıpları yaşadı. Birkaç yıl içerisinde en zengin illeri olan Mısır ve Suriye'yi Araplara kaybetti. Makedon Hanedanı (10-11. yy) süresince imparatorluk sınırları tekrar genişledi ve iki yüzyıl süren Makedon Rönesansı yaşandı. Bu dönem 1071 Malazgirt Savaşı sonrası Anadolu'da başlayan büyük toprak kayıplarıyla son buldu. Bu savaşta yaşanan kayıp sonucunda Türkler Anadolu'ya yerleşmeye başladı. Bk. https://ipfs.io/ipfs/QmR1gzPYUwxEUWHbeRggZzfYy5Fxs8Qc7hXUUnJQwxrZq/wiki/Bizans_%C4%B0mparatorlu%C4%9Fu.html

⁹ Geniş bilgi için bk. Mevlana Şibli, **Peygamberimizin Hayatı**, çev. Ahmet Karataş, Timaş Yayınları, İstanbul 2013, s.271-274.

¹⁰ Abdullah Metin, **a.g.e.**, s.56; Mahmut Hamdi Zakzuk, **a.g.e.**, s.25

ferlerini başlattı (1095-1272). Bu arada kiliselerde Rahipler de boş durmuyor dil okulları açıp bu amaca hizmet ediyordu. 11. Yüzyılda Arapça üzerine araştırmalar yapmak üzere 13. Yüzyılda İtalya'da Padua medresesi kurulmuştur. 12. yüzyılda Kur'anı Kerim tercümeleri (1143 tarihinde İngiliz bilim adamı Robert Ketton tarafından Kur'an-ı Kerim'in ilk Latince çevirisi yapılmıştır.) ile başlayan şarkiyat çalışmaları bu yüzyılda yavaş yavaş Batı dünyasına girmeye başlamıştır. Nitekim Sicilya Kralı II. Frederic zamanında felsefe kitapları Arapçaya çevrilmişti. 1224 senesinde kral Napoli Üniversitesi'nde Arapça ilimler akademisini kurmuştur. 12 yüzyılda da Kuran'ı-Kerim'in ilk tercümesi yapılmış ve ilk Latince Arapça sözlük neşredilmiştir. Ancak bazı ilim adamları şarkiyatla ilgili ilk çalışmaların 1312 yılında toplanan Viyana Konsülünde ele alındığını kabul ederler. Nitekim bu toplantıdan sonra Arapça, Oxford, Sorbonne ve Bologna gibi ciddi eğitim kurumlarında okutulmaya başlanmıştır¹¹.

Avrupa'da Paris'te Fransız Kolejine (College de France) Arap dili bölümü açıldı. Başına da Doğuda bulunup el yazması kitaplar toplayan Guillaume Postel (ö. 1581) getirildi¹². 1613 yılında Leiden Üniversitesine Arap dili bölümü açılıp başına Arap diline dair çalışmaları ile ün yapmış olan Tomas Erpenius (1584-1624) getirildi. 1795 yılında Paris'te Şark Dilleri için okullar ve enstitüler inşa edildi. Avrupa'nın muhtelif şehirlerinden buraya okumaya gelenler oluyordu¹³.

18. Yüzyıl sonuna doğru İslamiyet Orta Asya'dan Hindistan'a kadar genişleyince Batı ilgisini bu alana daha da yöneltmiş ve filoloji çalışmalarına Hindoloji'yi de eklenmiştir.¹⁴ 1798 yılında Napolyon'un Mısır'ı işgal denemesi şarkiyat çalışmalarında dönüm noktası olmuştur. Bu arada 19. asır müstesriklik için ihtisaslaşma asrı olmuştur. Nitekim bu asırda Avrupa'da klisenin kontrol ve tahakkümü azalmış ama yine de bu çalışmalara ilgi azalmamış ve hatta Avrupa ve Amerika'da Şarkiyat ile ilgili cemiyetler ve dernekler kurulmaya başlanmıştır. Nitekim Oryantalizmin kurumsallaşmasında önemli rol oynayan Silvestre De Sacy 1822 yılında Asya Derneğinin başına getirilmiştir. Ayrıca Avrupa ve Rusya'da 1818 yılında Şark Kaynakları Dergisi, 1906 yılında İslamî Araştırmalar Dergisi, 1910 İslam Dergisi ve 1912 yılında da Âlem-i İslam Dergisi yayınlandı.¹⁵

¹¹ Abdullah Metin, **a.g.e.**, s.57, 59; Mahmut Hamdi Zakzuk, **a.g.e.**, s.24-25-30; Yücel Bulut, **a.g.e.**, s.19.

¹² Mahmut Hamdi Zakzuk, **a.g.e.**, s.33.

¹³ **a.e.**, s.39-40.

¹⁴ Abdullah Metin, **a.g.e.**, s.61.

¹⁵ **A.e.**, s.61-62; Mahmut Hamdi Zakzuk, **a.g.e.**, s.42.; Vassilij Viladimiroviç Barthold, Asya'nın

Rus şarkiyatçısı Vasilij Viladimiroviç (1869-1930) Orta Asya tarihine ait Arapça, Farsça ve Türkçe kaynakları inceleyip Türkistan'ın kültürel tarihini çıkarmak yanında Orta Asya ve İran'da Zerdüştlük, Budizm, Hristiyanlık ve İslamiyet hakkında çalışmalar yapmıştır. Bu maksatla Rusya Şarkiyat Araştırmaları Akademisi Derneği 1921 yılında kuruldu. 1930 yılında da Leningrad'da Şarkiyat Araştırmalar Enstitüsü kurulması kararı alınmıştır¹⁶. 20. Yüzyılın ilk yarısının en önemli şarkiyatçılarından İgnatij Kraçkovskij de (1883-1951) Arap dili ve edebiyatına dair üç yüze yakın bilimsel makaleyi kaleme almış ünlü bir Rus şarkiyatçısıdır¹⁷.

19. asrın ortalarından itibaren müsteşriklik hareketi sömürge hareketine dönüşmeye başladı. Nitekim İngilizler Hindistan'ı, Fransızlar Cezayir'i, Mısır ve Tunus'u, Hollandalılar Endonezya'yı istila ettiler. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra da İslam âleminin tamamı tamamen Batılıların istilasına uğradı. Batı'nın Doğu üzerinde hâkimiyeti ile de şarkiyat çalışmaları daha da hızlandı. 20 yüzyılda da ABD ve Rusya dünya sahnesinde söz sahibi olunca şarkiyat çalışmalarının merkezleri bu bölgelere kaydı.¹⁸

Şarkiyatçılığı Doğuran Sebepler

Batı'nın Müslümanların dillerini ve kültürlerini öğrenme, ilmî ve neşir faaliyeti açısından olumlu sayıldığı gibi, bu çalışmaların sömürge aracı olarak kullanılması olumsuz kabul edilmiştir. Nitekim şarkiyatçıları Doğu üzerinde araştırma yapmaya sevk eden dinî, ilmî, iktisadî ve siyasî nedenler vardır. Dinî nedenler arasında en önemlisi, kiliselerin ve Hristiyanların en ciddi rakibi olarak gördüğü İslamiyet ve en önemli değeri Hz. Peygamber hakkında şüpheler uyandırmak olmuştur. Siyasî nedenler arasında en önemlisi, Doğu'ya egemen olmaktır. Bu maksatla farklılıklar körüklenmiş ve böl parçala yönet taktiği ile Doğu ele geçirmeye çalışılmıştır. İktisadî nedenler arasında Doğu'nun servetine sahip olma amacı yatmaktadır. Özellikle Doğu bu açıdan, Avrupa için hammadde ve Pazar anlamına gelmektedir¹⁹.

Keşfi Rusya ve Avrupa'da Şarkiyatçılığın Tarihi, çev. Kaya Bayraktar-Ayşe Meral, Yöneliş Yayınları, s.13-15-19.

¹⁶ a.e., s.29-30.

¹⁷ Anastasia Uçar, **Krackovskij İgnatij Julianoviç: Hayatı ve Nad Arabskimi adlı eserinin inceleme**, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul 2015, s.1.

¹⁸ Abdullah Metin, a.g.e., s.62-63.

¹⁹ Ali b. İbrahim, a.g.e., s.67-74; Abdullah Metin, a.g.e., s.52.

Bu olumsuz amaçların dışında elbette samîmî bir şekilde Doğu'nun dillerini ve kültürlerini araştıran tarafsız inceleyip ilme katkıda bulunan az da olsa ilim adamları olmuştur. Ancak tarafsız yaklaşan ve Müslüman Doğu'nun Batı'dan üstün olduğunu itiraf edip Doğuya hayranlığını gizlemeyenlerin amacı hep Batı'nın Doğu hakkında bilinçlenmesini sağlamak olmuştur. Nitekim Simon Okley'i (1678-1720) "*Müslüman Arapların tarihi*", Hadrian Lenan'ın (ö. 1718) "*İslam Dini*" adlı kitabı ile Richard Simon'un "*Doğu Milletlerinin İnanç ve Örflerinin Tenkitli tarihi*", Johann Jakob Eriske'nin (1716-1774) "*İslamiyetin İlk Dönemlerde Yayılması*" adlı eserleri bunlar arasındadır. Bu eserlerde bu yazarlar konuları bir bakıma tarafsız ve objektif olarak ele almaya çalışmış olsalar bile hep arka planlarında Doğu'yu ve İslamiyet'i tanıyıp onlarla en etkin şekilde mücadele amacı olması göz ardı edilmemiştir. Buna rağmen Katolik klisesi, Hadrian Lenan'ın "*İslam dini*" adlı eserini İslamiyet propagandası yapıyor iddiası ile okunması ve bulundurulması yasak olan kitaplardan saymıştır²⁰.

Şarkiyat çalışmalarına olumsuz yaklaşanların başında Goger Bacon (1214-1294) gelir ki o Hristiyan âlemini genişletmek ve misyonerlik için bu dillerin öğrenilmesi zorunluluğundan bahseder²¹. Doğuda kitap toplayıp Arapça öğrenen Guillaume Postel (ö. 1581) Arapça öğrenmenin zengin bir edebiyata sahip olan doğuluları anlayıp iletişim kurmada ve Hristiyanlar olarak düşmanlarını yenmede yararlı olacağı iddiasındadır²². Cambridge Üniversitesi'nde Arap dili kürsüsü kurulurken üniversite yönetim kurulunun 9 Mayıs 1636 tarihli gerekçe yazısında şu yazı yer almaktadır:

"... Asıl amacımız, Doğu ülkeleri ile ticareti geliştirerek Kralımıza ve ülkeyimize yararlı bir hizmet sunmak ve Doğu'da karanlıklar içinde yaşayan insanları Hristiyanlığa davet ederek klisenin sınırlarını genişletmektir..."²³

Bu olumsuz imajları yanında Şarkiyatçıların, batılı metotlarla dersler verip Araştırma merkezleri kurarak metin neşri ve dergi yayınlamaları ile akademik ve yayın hayatına katkıları olmuştur. Bu açıdan Arap, Fars ve Türk edebiyatının seçkin örneklerini edisyon-kritik yöntemiyle neşreden bu şarkiyatçılar Türkiye'de de bilimsel çalışmalara büyük katkı sağlamışlardır. Türkoloji çalışmaları ise Şarkiyat araştırmalarının gelişmesi neticesinde ortaya çıkmıştır. Ancak doğu bilim-

²⁰ Mahmut Hamdi Zakzuk, a.g.e., s.35.

²¹ a.e., s.31.

²² a.e., s.33.

²³ a.e., s.33

cileri ilk başlarda Batılı bilim adamları Şarkiyat alanında olduğu gibi zamanla yerlerini yerli bilim adamlarına bıraktılar.

Sonuç

Şarkiyat çalışmaları İslamiyet'in Doğu'da ve Batı'da hızla yayılması ile başlamış olsa bile Hristiyan âleminin de dikkatini çekmesi ve Hristiyan Batı dünyası ile Müslüman Doğu dünyasının ciddi manada karşı karşıya gelmeleri Endülüs ve Sicilya'nın Müslümanlar tarafından alınması ile olmuştur. Bu tarihten itibaren de Hristiyan din adamları İslam Peygamberi, İslamiyet ve Müslümanlar hakkında iftira ve karalamalar yapmayı sistemli olarak sürdürmüşlerdir. Neticede Batıda İslamiyet aleyhinde kötü bir imaj oluşmasında bir bakıma başarılı da olmuşlardır. Bu da Hz. Peygamber ve İslamiyet hakkında günümüze kadar devam eden nefret ve düşmanlığa neden olmuştur.

17. Yüzyıla kadar İslam dünyası Tıp ve felsefe bilimlerinin beşiği olarak görülmüştür. 18. yüzyıla kadar Batı Doğu'yu düşman olarak görse de Doğu'nun üstünlüğünü kabul eden bir anlayış içerisinde olduğu için İslamiyet hakkında sınırlı bir tesir icra etmiştir. Batı, 19. Yüzyılın ilk yarısında bilim ve sanatta ilerleyince kendisini ileri, Doğu'yu geri olarak görmeye başlayıp Doğu'ya tepeden bakmaya başladı. Bu asırda Avrupa, Amerika ve Rusya'da yayınlar yapılmaya başlandı. Bugün 300 ü aşkın dergi ve süreli yayın adı geçen bölgelerde halen yayınlanmaktadır²⁴.

19. asrın ortalarından itibaren şarkiyat çalışmaları sömürge hareketine dönüşmeye başladı. Sömürgecilik görünüşte dinî, ama gerçekte emperyal amaçlar taşıyan Haçlı savaşlarının uzantısı haline geldi. Ancak emperyalist güçler İslam dünyasından çekildikten sonra emperyalizmin yıldızı sönse de Batı'nın çıkarlarına hizmet edecek şekilde yapılanmalarla tesirleri bir şekilde günümüze kadar devam etti.

Batı'nın emelleri ile şarkiyat çalışmaları arasında birebir ilişki bulunmasa bile Batı'nın çıkarına hizmet ettiği aşikârdır. Bu nedenle Batı bu çalışmaları desteklemeyi sürdürmekte ve belki de artarak sürdürecektir.

Result

At the heart of Oriental, There is studies of two geographical regions. These regions are East and West. The field of study of Western Orientalists has been

²⁴ a.e., s. 42.

to discover Islamic civilization in particular, and to discover the East in general. This discovery, on the one hand, is in the form of orientalists by going to the East and learning their language and examining the works of the East, especially the Qur'an and by studying the books and documents, on the other hand by having to carry to their own countries without not going to the East. By the way they learned the culture of the Westerners, they learned Arabic, Turkish, Persian, Urdu and Pashtu.

Oriental studies have attracted the attention of the Christian world with the rapid spreading of Islam especially in the West. This cases have caused serious troubles in the Western world and the Muslim East world, with the taking of Andalusia and Sicily by Muslims. Since that time, the Christian world have systematically continued to slander the Prophet, Islam and Muslims. As a result of this, it has been successful at the creation of a bad image against Islam in the West. This has caused hatred and hostility the Prophet and Islam until today.

Up to the seventeenth century, the Islamic world was seen as the cradle of the medical and philosophical sciences. Although the West regarded it as the enemy until the 18th century, it had a limited influence on Islam because of an understanding of the supremacy of the East. In the first half of the 19th century, the West began to see to East as undeveloped and to see itself as advanced in science and art. In this century, the studies have been started on oriental field in Europe, America and Russia.

Today more than 300 journals and periodicals are still published in the mentioned regions. Starting from the middle of the 19th century, oriental studies began to turn into a colonial movement. Colonialism has become an extension of Crusader wars, which seemingly have religious but actually imperial aims. However, imperialist powers, after being pulled out of the Islamic world, have diminished the star of imperialism, but have continued to do so up to now in ways that have been structured to serve the interests of the West.

Even if there is no one-to-one relationship between the goals of the West and the studies of the orient, It is evident that it serves the interests of the West. For this reason, the West continues to support these studies and perhaps will continue increasingly. For that reason in this article, we will talk briefly about the significance of the orientations and then to the history and aims of them.

SUMMARY**BATI'DA ŞARKİYAT ÇALIŞMALARININ TARİHÇESİ
VE AMAÇLARI****Abdullah KIZILCIK***

Oriental studies are based on two regions, East and West. Interest of the West to the East has generally been to recognize the Islamic civilization and in particular to explore the East. There are different rumours on the history of the Western's study the East, as well as there are the different opinions on its purposes about this. In this work we will briefly touch on the works on The East that is done from by the west and the basic aims of it in doing these works in addition to the first contact of West to the East.

It is certain that the West's interest with the East is the birth of Islam. As a matter of fact, it is obvious that this religion had come to the agenda of the West after having a settled civilization in Madinah. However, the first official contact between East and West, begins with a letter which taken by one of the companions of the Prophet Muhammad send it to Herakles I.

The Dihye gave this letter to Busra's governor and then he sent the letter to Heraclius. The Heraclius took the letter graciously and welcomed it, but he hesitated at the invitation to Islam. The second contact of the Christian region with the Prophet Muhammad became with an invitation letter to Islam, which was sent to the Arab-western Christian Shurahbil, one of the rulers of neighbouring countries. In those moments, the Havran's governor Shurahbil entered the dominion of Byzantium and extended the territory of sovereignty to its limits. Resul- Ekrem had sent Haris to there with a letter and invited Shurahbil b. Umeyr and his people to Islam. When Shurahbil killed the envoy of the Prophet Muhammad and replied the contrary to the practices of the envoy, two army came face to face in Mute in Jordan.

Apart from these contacts, economic and commercial travel between the East and the West continued. Apart from these contacts, there had been different rumours about when and by whom the first researches were made on Islam. The fact that the spreading of Islam to Spain in the West through the Umayyad and founding the Andalusian Umayyad state in Spain, it disturbed the Christian scholars and clergy priests at the beginning.

* Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (abdullahkizilcik@yahoo.com).

For this purpose, Yuhanna ed-Damasqî, an Eastern scholar, initiated his first studies as a Christian scholar. As a matter of fact, he has wrote the books with the name of muhasara maa muslim (dialogue with Muslims), *Irşadu'n-Nasara fi cedeli'l-müslimin* (illuminating Christians in discussion with Muslims).

On the other hand, it is alleged that the scholar who initiated his first serious oriental studies as a westerner is the French priest Gerard de Oraliac. As a matter of fact, Gerard de Oraliac he took the lessons from the Muslim peoples during the Umayyad state of Al-Andalus and he became famous in Europe, in Arabic, Mathematics and astronomy. For this reason he was brought to the papacy in Rome. However the West was seen as a positive in the East in terms of learning and cultivation of Muslims' languages and cultures, but, the use of its colonial tools had been regarded as a negative.

Indeed, orientalists have religious, scientific, economic and political reasons to make research on the East. The most important of the religious causes was to raise suspicions about Islam and his prophet Muhammad that the clerics and Christians regarded as the most serious competitor. In fact, the most important political reason is to dominate the East. For this purpose, the differences had been fuelled and the West tried to seize the East with the divide-and-conquer. Among the economic reasons lies the aim of having the wealth of the East. Especially in the East, this means the raw material and the market for Europe.

Apart from these negative goals, of course, there have been some scholars who sincerely investigated the tongues and cultures of East and contributed to the impartial examination. However, those who know that they are impartial and the Muslim East is superior to the West and do not conceal their admiration toward the East had always aimed to make the West aware of the East. However, those who approached the Orientalism objectively and admit that the Muslim East was superior to the West and who didn't conceal their admiration to the East, had always been to make the West aware of the East.

Oriental means Eastern or Oriental sciences. The Orientalist is also called the scientist who studies the Orient by studying the language, religion, history, literature, culture and civilization. Initially this concept is used for non-Muslims, but today this distinction is not the case. On the other hand, the notion of orientalism that came to this conception began to

be used in Europe in the late 18th century, and in 1838 it entered into the French language academy dictionary. Even if orientalism and orientalist concepts are used in the same meaning in the West, it is a fact that these terms are a negative image in the East.

Kaynakça

Mahmud Hamdi Zakzuk, **Oryantalizm veya Medeniyetler Hesaplaşması**, çev. Abdulaziz Hatip, Yeni Akademi Yayınları, İzmir 2006.

Abdullah Metin, **Oksidentalizm –İki Doğu İki Batı**, Açılım Kitap Yayınevi, İstanbul 2013.

Ali b. İbrahim, **Küh'n'l-istişrak, el-Mefhum, el-ahdâf-el-İrtibât**, Birsan Yayınevi, Diva 2011.

Yücel Bulut, **Oryantalizmin eleştirel kısa Tarihi**, Yöneliş yayınları, İstanbul 2002).

Ebu'l-Hasen Ali Nedvî, **Rahmet Peygamberi**, çev. Abdülkerim Özaydın, İz yayıncılık, İstanbul 2012.

Mevlana Şibli, **Peygamberimizin Hayatı**, çev. Ahmet Karataş, Timaş Yayınları, İstanbul 2013.

Vassilij Viladimiroviç Barthold, **Asya'nın Keşfi Rusya ve Avrupa'da Şarkiyatçılığın Tarihi**, Yöneliş Yayınları, çev. Kaya Bayraktar-Ayşe Meral.

Edward W. Said, **Oryantalizm: Sömürgeciliğin Keşif Kolu**, çev. Selahaddin Ayaz, Pınar Yayınları 2.basım, İstanbul 1989.

Anastasia Uçar, **Krackovskij İgnatij Julianoviç: Hayatı ve Nad Arabskimi adlı eserinin incelenmesi**, yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul 2015.